

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2017. gada 27. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 7., 8. un 47. pants – Direktīva 95/46/EK – 1., 7. un 13. pants – Personas datu apstrāde – LES 4. panta 3. punkts – Saraksta ar personas datiem izveidošana – Mērķis – Nodokļa iekasēšana – Krāpšanas apkarošana nodokļu jomā – Pārbaude tiesā – Pamatbrīvību un pamattiesību aizsardzība – Iespējas celt prasību tiesā pakļaušana nosacījumam par iepriekšēju administratīvu sūdzību – Šī saraksta kā pierādījuma pieļaujamība – Personas datu apstrādes likumības nosacījumi – Sabiedrības interesēs realizējama datu apstrādātāja uzdevuma izpilde

Lieta C-73/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 3. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 10. februārī, tiesvedībā

Peter Puškár

pret

Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky,

Kriminálny úrad finančnej správy.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši A. Prehala [*A. Prechal*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 16. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

- *P. Puškár* vārdā – *M. Mandzák*, advokāt,
- Slovākijas valdības vārdā – *B. Ricziová*, pārstāve,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – slovāku.

- Spānijas valdības vārdā – *M. J. García-Valdecasas Dorrego*, pārstāve,
  - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Gentili, avvocato dello Stato*,
  - Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
  - Eiropas Komisijas vārdā – *H. Krämer, A. Tokár* un *H. Kranenborg*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2017. gada 30. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7., 8. un 47. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.) 1. panta 1. punktu, 7. panta e) punktu un 13. panta 1. punkta e) un f) apakšpunktu, kā arī LES 4. panta 3. punktu un LESD 267. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts *Peter Puškár* tiesvedībā pret *Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky* (Slovākijas republikas Finanšu pārvalde, turpmāk tekstā – “Finanšu pārvalde”) un *Kriminálny úrad finančnej správy* (Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs, Slovākija) par prasību uzlikt šiem pēdējiem izslēgt *P. Puškár* vārdu no personu, kuras Finanšu pārvalde uzskata par fiktīvām amatpersonām, saraksta, kuru tā ir sastādījusi saistībā ar nodokļu iekasēšanu un kura aktualizāciju nodrošina Finanšu pārvalde, tai pakļautie nodokļu biroji, kā arī Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs (turpmāk tekstā – “strīdīgais saraksts”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši Direktīvas 95/46 1. pantam:

“1. Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis aizsargā fizisku personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi.

2. Dalībvalstis neierobežo un neaizliedz personas datu brīvu plūsmu starp dalībvalstīm, pamatojoties uz 1. punktā paredzēto aizsardzību.”

- 4 Minētās direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

- a) “personas dati” ir jebkura informācija par identificētu vai identificējamu fizisku personu (datu subjektu), ja identificējama persona ir tāda persona, ko tieši vai netieši var identificēt, konkrēti, norādot personas kodu vai vienu vai vairākus šai personai raksturīgus fiziskas, fizioloģiskas, garīgas, saimnieciskas, kultūras vai sociālas identitātes faktorus;

b) “personu datu apstrāde” (“apstrāde”) ir jebkura ar personas datiem veikta darbība vai darbību kopums ar vai bez automatizētiem līdzekļiem – kā vākšana, reģistrēšana, organizēšana, uzglabāšana, piemērošana vai pārveidošana, labošana, konsultēšana, izmantošana, atklāšana, pielietojot pārsūtīšanu, izplatīšanu vai darot tos pieejamus citādā veidā, grupēšana vai savienošana, piekļuves noslēgšana, dzēšana vai iznīcināšana;

[..]

d) “personas datu apstrādātājs” ir fiziska vai juridiska persona, valsts iestāde, aģentūra vai jebkura cita institūcija, kura viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; ja apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka valsts vai Kopienas tiesību akti vai noteikumi, personas datu apstrādātāju vai viņa iecelšanas konkrētos kritērijus var noteikt valsts vai Kopienas tiesību akti;

[..].”

5 Direktīvas 95/46 3. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šī direktīva attiecas uz personas datu apstrādi pilnībā vai daļēji ar automatizētiem līdzekļiem un uz personas datu, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, apstrādi, kura netiek veikta ar automatizētiem līdzekļiem.

2. Šī direktīva neattiecas uz personas datu apstrādi:

– tādu pasākumu gaitā, uz kur[iem] neattiecas Kopienas tiesību akti, kā Līguma par Eiropas Savienību V un VI sadaļā paredzētie pasākumi, un jebkurā gadījumā uz apstrādes operācijām attiecībā uz sabiedrisko drošību, aizsardzību, valsts drošību (ieskaitot valsts ekonomisko labklājību, ja apstrādes operācija attiecas uz valsts drošības jautājumiem) un uz valsts pasākumiem krimināltiesību jomā;

[..].”

6 Šīs direktīvas 6. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nosaka to, ka personas datiem jābūt:

a) apstrādātiem godīgi un likumīgi;

b) vāktiem konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem un tos nedrīkst tālāk apstrādāt ar šiem nolūkiem nesavienojamā veidā. Turpmāka datu apstrāde vēsturiskiem, statistiskiem vai zinātniskiem nolūkiem nav uzskatāma par nesavienojamu, ar noteikumu, ka dalībvalstis sniedz atbilstošas garantijas;

c) adekvātiem, attiecīgiem un ne pārmērīgā apjomā attiecībā uz nolūkiem, kādiem tie savākti un/vai tālāk apstrādāti;

d) precīziem un nepieciešamības gadījumā atjauninātiem; jāveic visi reālie pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzus vai nepilnīgus datus, ņemot vērā to vākšanas vai turpmākās apstrādes nolūkus, dzēš vai izlabo;

e) saglabātiem veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju ne ilgāk, kā tas nepieciešams nolūkiem, kuriem datus vāca vai kuriem tos turpmāk apstrādā. Dalībvalstis nosaka atbilstošas garantijas personas datiem, kurus uzglabā ilgāku laiku, lai izmantotu vēsturiskiem, statistiskiem vai zinātniskiem nolūkiem.

2. Personas datu apstrādātājam jānodrošina 1. punkta izpilde.”

7 Minētās direktīvas 7. pants ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis paredz to, ka personas datus var apstrādāt tikai, ja:

a) datu subjekts nepārprotami devis savu piekrišanu;

[vai]

[..]

c) apstrāde vajadzīga, lai izpildītu uz personas datu apstrādātāju attiecināmas juridiskas saistības;

[vai]

[..]

e) vai apstrāde vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma izpildei vai personas datu apstrādātājam vai trešajai personai, kurai dati tiek atklāti, piešķirto oficiālo pilnvaru realizācijai;

[..]

f) vai apstrāde vajadzīga personas datu apstrādātāja vai trešo personu, kurām dati tiek atklāti, likumīgo interešu ievērošanai, izņemot, ja šīs intereses ignorē, ņemot vērā datu subjekta pamattiesību un brīvību intereses, kurām nepieciešama aizsardzība saskaņā ar 1. panta 1. punktu.”

8 Direktīvas 95/46 10. pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis paredz to, ka personas datu apstrādātājs vai viņa pārstāvis sniedz datu subjektam, no kura ievāc datus, kas uz viņu attiecas, vismaz šādu informāciju, ja vien datu subjektam tā nav zināma:

a) personas datu apstrādātāja un viņa pārstāvja, ja tāds ir, personas dati;

b) apstrādes, kurai dati paredzēti, nolūki;

c) jebkura turpmāka informācija, kā:

– datu saņēmēji vai datu saņēmēju kategorijas,

– vai atbildes uz jautājumiem ir obligātas vai brīvprātīgas, kā arī atbildes nesniegšanas iespējamās sekas,

– datu piekļuves tiesību un tiesību koriģēt datus, kas uz viņu attiecas, pastāvēšana,

iktāl šāda papildu informācija vajadzīga, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kādos dati ievākti, lai nodrošinātu godprātīgu apstrādi attiecībā uz datu subjektu.”

9 Minētās direktīvas 11. pantā ir noteikts:

“1. Ja dati nav iegūti no datu subjekta, dalībvalstis paredz to, ka personas datu apstrādātājam vai viņa pārstāvim personas datu reģistrācijas pasākuma laikā vai, ja ir paredzēta datu atklāšana trešajai personai, ne vēlāk kā tad, kad datus pirmoreiz atklāj, jāsniedz datu subjektam vismaz šāda informācija, ja viņam tās jau nav:

- a) personas datu apstrādātāja un viņa pārstāvja, ja tāds ir, personas dati;
- b) apstrādes nolūki;
- c) jebkura turpmāka informācija, kā:
  - attiecīgo datu kategorijas,
  - datu saņēmēji vai datu saņēmēju kategorijas,
  - datu piekļuves tiesību un tiesību koriģēt datus, kas uz viņu attiecas, pastāvēšana,

ciktāl šāda papildu informācija vajadzīga, ņemot vērā konkrētos apstākļus, kādos dati ievākti, lai nodrošinātu godprātīgu apstrādi attiecībā uz datu subjektu.

[..]”

10 Šīs pašas direktīvas 12. pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis garantē katram datu subjektam tiesības iegūt no personas datu apstrādātāja:

- a) bez ierobežojumiem samērīgos termiņos un bez pārmērīgas vilcināšanās vai [..] izdevumiem:
  - apstiprinājumu, vai uz viņu attiecināmos datus apstrādā vai neapstrādā, un informāciju vismaz attiecībā uz apstrādes nolūkiem, attiecīgo datu kategorijām un saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kuriem datus atklāj,
  - paziņojumu datu subjektam saprotamā formā par apstrādē esošajiem datiem un par jebkuru pieejamu informāciju attiecībā uz datu avotu,
  - informāciju par datu, kas uz viņu attiecas, jebkurā automatizētā apstrādē ietvertu loģiku vismaz 15. panta 1. punktā norādīto automatizēto lēmumu gadījumā,
- b) atkarībā no apstākļiem datu izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja šo datu apstrāde neatbilst šīs direktīvas noteikumiem, īpaši datu nepilnības vai neprecizitātes dēļ,
- c) paziņojumu trešajām personām, kurām dati atklāti, par jebkuru saskaņā ar b) apakšpunktu veikto izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja vien tas neizrādās neiespējami vai nav saistīts ar nesamērīgām pūlēm.”

11 Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu 6. panta 1. punktā, 10. pantā, 11. panta 1. punktā, 12. pantā un 21. pantā paredzēto pienākumu un tiesību jomu, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums:

[..]

- c) sabiedrības drošībai;
- d) kriminālsodāmu noziedzīgu nodarījumu vai reglamentētu profesiju ētikas pārkāpumu profilaksei, izziņai, atklāšanai un kriminālvajāšanai;
- e) dalībvalsts vai Eiropas Savienības svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ieskaitot monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus;
- f) ar oficiālo pilnvaru [valsts varas] realizāciju c), d) un e) apakšpunktā minētajos gadījumos pat laiku pa laikam saistītajai uzraudzībai, pārbaudei un reglamentējošām funkcijām;

[..].”

- 12 Direktīvas 95/46 14. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis piešķir datu subjektam tiesības:

- a) vismaz 7. panta e) un f) [punktā] norādītajos gadījumos jebkurā laikā uz viņa konkrēto situāciju attiecināmu nenoraidāmu likumīgu iemeslu dēļ iebilst pret datu apstrādi, kas attiecas uz viņu, ja vien attiecīgās valsts tiesību akti neparedz citādi. Ja iebildums ir pamatots, personas datu apstrādātāja ierosinātajā apstrād[ē] vairs nedrīkst iesaistīt šos datus;

[..].”

- 13 Minētās direktīvas 17. panta 1. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis paredz to, ka personas datu apstrādātājam jāisteno atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, lai aizsargātu personas datus pret nejaušu vai nelikumīgu iznīcināšanu vai nejaušu pazaudēšanu, pārveidošanu, nesankcionētu atklāšanu vai piekļuvi, īpaši, ja apstrāde ietver datu pārraidi pa elektronisko sakaru tīklu, un pret visām citām nelikumīgām apstrādes formām.

Nemot vērā tehnisko un organizatorisko pasākumu pašreizējo līmeni un to īstenošanas izmaksas, šādi pasākumi nodrošina apstrādes un aizsargājamo datu raksturīgajiem riskiem atbilstošu drošības pakāpi.”

- 14 Šis pašas direktīvas 22. pants ir formulēts šādi:

“Neierobežojot nevienu administratīva rakstura līdzekli, kuru var paredzēt, *inter alia*, 28. pantā minētajai uzraudzības iestādei pirms vēršanās tiesas iestādē, dalībvalstis nodrošina katras personas tiesības uz tiesiskas aizsardzības līdzekli par jebkuru tiesību, ko šai personai garantē minētajai datu apstrādei piemērojamais attiecīgās valsts likums, pārkāpumu.”

- 15 Tiesas Reglamenta 94. pantā ir noteikts:

“Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu papildus Tiesai uzdoto prejudiciālo jautājumu formulējumam ietver:

- a) strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkumu vai vismaz to faktu izklāstu, uz kuriem balstīti jautājumi;
- b) to valsts tiesību normu saturu, kas varētu būt piemērojamas attiecīgajā lietā, un attiecīgā gadījumā atbilstošo valsts judikatūru;

- c) to iemeslu izklāstu, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikni, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlītai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.”

Slovākijas tiesības

- 16 Slovākijas Republikas Konstitūcijas (turpmāk tekstā – “Konstitūcija”) 19. panta, kas ietilpst II sadaļā “Cilvēktiesības un pamatbrīvības”, 3. punktā ir noteikts:

“Ikvienai personai ir tiesības uz aizsardzību pret savu personas datu prettiesisku savākšanu, publicēšanu vai citu ļaunprātīgu izmantošanu.”

- 17 Konstitūcijas 46. panta 2. un 4. punktā ir noteikts:

“2. Ikviens, kas apgalvo, ka valsts pārvaldes iestādes lēmums ir aizskāris tā tiesības, var vērsties tiesā, lai pārbaudītu lēmuma likumību, ja vien likumā nav paredzēts citādi. Pamattiesību un pamatbrīvību jomā pieņemtu lēmumu pārbaudi tomēr nevar izslēgt no tiesas kompetences.

[..]

4. Tiesu aizsardzības un citas juridiskās aizsardzības nosacījumi un kārtība ir noteikti ar likumu.”

- 18 Likuma Nr. 9/2010 par administratīvajām sūdzībām 3. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Administratīva sūdzība ir akts, ar kuru fiziska vai juridiska persona [..]:

- a) lūdz aizsargāt savas ar likumu aizsargātās tiesības vai intereses, kas, pēc tās domām, ir tikušas aizskartas ar valsts pārvaldes iestādes darbību vai bezdarbību [..],
- b) norāda uz noteiktiem trūkumiem, it īpaši uz tiesību normu pārkāpumiem, kuru novēršana ir valsts pārvaldes iestādes kompetencē.”

- 19 Civilprocesa kodeksa tā redakcijā, kas piemērojama pamatlītai, 135. panta 1. punkta otrajā teikumā noteikts:

“Tiesai ir saistoši arī *Ústavný súd [Slovenskej republiky]* [Slovākijas Republikas Konstitucionālās tiesas] un Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumi attiecībā uz pamattiesībām un pamatbrīvībām.”

- 20 Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 250.v panta 1. un 3. punktu:

“1. Ikviena fiziska vai juridiska persona, kura apgalvo, ka tās ar likumu aizsargātās tiesības un intereses ir aizskartas valsts pārvaldes iestādes prettiesiskas iejaukšanās dēļ, kas nav lēmums, un kura uzskata, ka šī iejaukšanās ir tieši vērstā pret viņa personu vai to ietekmējusi, var tiesā pieprasīt aizsardzību, ja tāda iejaukšanās un tās sekas turpinās vai ja saglabājas to atkārtotās risks.

[..]

3. Prasība nav pieņemama, ja prasītājs nav izsmēlis visus aizsardzības līdzekļus, ko piedāvā speciālu likumu noteikumi [..].”

- 21 Likuma Nr. 563/2009 par nodokļu administrāciju (Nodokļu kodekss) tā redakcijā, kas piemērojama pamatlīetai, 164. pantā ir noteikts:

“Nodokļu administrācijas nolūkos nodokļu iestādes, Finanšu pārvalde un Finanšu ministrija ir tiesīgas apstrādāt nodokļu maksātāju, to pārstāvju un citu subjektu personas datus atbilstīgi noteikumiem, kas ietverti speciālā likumā [..]; personas datus drīkst paziņot tikai pašvaldībai kā nodokļu iestādei, finanšu iestādēm un Finanšu ministrijai, kā arī citai personai, tiesai vai struktūrai, kas rīkojas kriminālprocesā, saistībā ar nodokļu administrāciju un šādu personu/tiesu/struktūru uzdevumu izpildi saskaņā ar speciālo likumu [..]. Informātikas sistēmās [..] drīkst apstrādāt fiziskas personas vārdu un uzvārdu, tās dzīvesvietas adresi un personas kodu, ja minētajai personai reģistrācijas brīdī nav piešķirts nodokļu maksātāja identifikācijas numurs.”

- 22 Likuma Nr. 479/2009 par nodokļu un nodevu jomā kompetentajām valsts iestādēm 8. pants ir formulēts šādi:

“Finanšu pārvaldei un nodokļu birojiem ir atļauts apstrādāt personas datus, saskaņā ar speciālu tiesību aktu [..] par fiziskām personām, uz kurām attiecas akti, kas saistīti ar finanšu administrācijas uzdevumu izpildi saskaņā ar šo likumu vai speciāliem tiesību aktiem; 1) personas datu saraksts ir norādīts pielikumā.”

- 23 Likuma Nr. 333/2011 par valsts administrācijas iestādēm nodokļu, nodevu un muitas maksājumu jomā 4. panta 3. punkta d), e) un o) apakšpunktā ir noteikts:

“3. “Finanšu pārvalde pilda šādus uzdevumus:

[..]

d) izveido, attīsta un pārvalda finanšu administrācijas informātikas sistēmas [..]; dara ministrijai zināmu nodomu veikt darbības, kas saistītas ar šādu informātikas sistēmu izveidi un attīstīšanu;

e) izveido un uztur uzņēmēju un citu personu, kuras veic darbību, kam piemēro tiesību aktus muitas jomā, centrālo reģistru un nodrošina tā atbilstību attiecīgajiem Eiropas Komisijas reģistriem, izveido un uztur nodokļu maksātāju centrālo reģistru, uztur un atjaunina datu bāzi; izveido minētos reģistrus un uztur tos ar finanšu administrācijas informātikas sistēmu starpniecību;

[..]

o) informē personas par to attiecīgajām tiesībām un pienākumiem nodokļu un nodevu jomā un tiesībām un pienākumiem saskaņā ar speciālā likuma noteikumiem [..].”

- 24 Saskaņā ar Likuma Nr. 333/2011 5. panta 3. punkta b) apakšpunktu:

“Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs izmanto finanšu administrācijas informātikas sistēmas, kurās tā savāc, apstrādā, saglabā, nosūta, izmanto, aizsargā un dzēš informāciju un personas datus par personām, kuras ir pārkāpušas tiesību aktus nodokļu vai muitas jomā, vai par personām, attiecībā uz kurām varētu būt pamatotas aizdomas, ka tās pārkāpj tiesību aktus nodokļu vai muitas jomā, vai par personām, kuras finanšu administrācijas kompetences ietvaros ir traucējušas, vai ir pamatotas aizdomas, ka tās varētu traucēt sabiedrisko kārtību, kā arī turpmāku informāciju par šādiem tiesību aktu nodokļu vai muitas jomā pārkāpumiem vai par šādiem sabiedriskās kārtības traucējumiem; šādu informāciju un personas datus piegādā vai dara pieejamus Finanšu pārvaldei, Nodokļu birojam vai Muitas birojam tādā apjomā, kāds nepieciešams šo struktūru uzdevumu izpildei.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 25 Uzskatīdams, ka, iekļaujot viņa vārdu strīdīgajā sarakstā, ir pārkāptas viņa personiskās tiesības, *P. Puškár* ar 2014. gada 9. janvāra prasību, kurai sekoja 2014. gada 19. novembra prasība, lūdz *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) uzdot Finanšu pārvaldei, visiem tai pakļautajiem nodokļu birojiem un Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojam neiekļaut viņa vārdu strīdīgajā sarakstā vai jebkurā līdzīgā sarakstā, kā arī izsvītrot jebkādas norādes uz viņu no šiem sarakstiem un no finanšu administrācijas Informātikas sistēmas.
- 26 *P. Puškár* apgalvo, ka Finanšu pārvalde un Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs ir izveidojusi strīdīgo sarakstu, kurā atbilstoši *P. Puškár* norādītajam ir ietvertas 1227 personas, kuras valsts pārvaldes apzīmē kā “*biele kone*” (“baltie zirgi”). Šis apzīmējums tiek izmantots, lai apzīmētu personas, kuras fiktīvi ieņem vadošus amatus. Katra fiziska persona ar tās personas kodu un nodokļu maksātāja identifikācijas numuru parasti ir piesaistīta vienai vai vairākām juridiskām personām (saskaņā ar *P. Puškár* norādīto kopumā 3369 juridiskas personas), kuras vai kuru ietvaros šīs personas noteiktu laiku ieņēma amatu.
- 27 Iesniedzējtiesa norāda, ka strīdīgā saraksta pastāvēšanu apstiprinājis Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs, kurš tomēr apgalvo, ka šo sarakstu izveidoja Finanšu pārvalde.
- 28 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi aizsargā šo sarakstu pret “nesankcionētu atklāšanu vai piekļuvi” Direktīvas 95/46 17. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr ne savos procesuālajos rakstos, ne tiesas sēdē *P. Puškár* neapgalvoja, ka viņš būtu ieguvis strīdīgo sarakstu ar likumīgu Finanšu pārvaldes vai Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas biroja atļauju.
- 29 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) *P. Puškár* un divu citu strīdīgajā sarakstā iekļautu personu celtās prasības noraidīja kā nepamatotas vai nu procesuālu apsvērumu dēļ, proti, tāpēc, ka šie prasītāji nebija izmēluši tiesību aizsardzības iespējas administratīvajās iestādēs, vai ar lietas būtību saistīto iemeslu dēļ.
- 30 Pēc konstitucionālajām sūdzībām, ko iesniedza *P. Puškár* un šīs divas citas personas, *Ústavný súd* (Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa), pamatojoties it īpaši uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, uzskatīja, ka, šādi nosprieždama, *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) bija pārkāpusi vairākas šo prasītāju pamattiesības, proti, tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, kā arī tiesības uz personas datu aizsardzību. Tādējādi *Ústavný súd* (Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa) atcēla visus *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) spriedumus un nosūtīja tai lietas atpakaļ atkārtotai izskatīšanai un izlemšanai, atgādinot, ka tai ir saistoša Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra personas datu aizsardzības jomā.
- 31 *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) uzskata, ka *Ústavný súd* (Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa) nav ņēmusi vērā atbilstošo Tiesas judikatūru par Eiropas Savienības tiesību aktu personas datu aizsardzības jomā piemērošanu.
- 32 Šādos apstākļos *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Hartas 47. panta pirmā daļa – atbilstoši kurai ikvienai personai, kuras tiesības, tāpat arī tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību saistībā ar personas datu apstrādi, kas noteiktas Direktīvas 95/46 1. panta 1. punktā un nākamajos noteikumos, ir tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot minētajā Hartas 47. pantā paredzētos nosacījumus, – pieļauj tādu valsts tiesību normu, kurā iespēja izmantot šādu efektīvu tiesību aizsardzību, vēršoties

administratīvajā tiesā, ir pakārtota nosacījumam, ka prasītājs savu tiesību un brīvību aizsardzībai pirms prasības celšanas tiesā ir izmējis visus aizsardzības līdzekļus, ko piedāvā tāda speciāla likuma, kāds ir Slovākijas likums par administratīvajām sūdzībām, noteikumi?

- 2) Vai to tiesību uz personas datu aizsardzību iespējama pārkāpuma gadījumā, kuras saistībā ar Eiropas Savienību galvenokārt ir tikušas īstenotas ar minēto Direktīvu 95/46 un kuras it īpaši ietver:
- dalībvalstu pienākumu aizsargāt privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi ([1]. panta 1. punkts), kā arī
  - dalībvalstu pilnvaras veikt personas datu apstrādi, ja tā vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma izpildei (7. panta e) punkts) vai personas datu apstrādātājam, vai trešajai personai, vai trešajām personām, kurām dati tiek atklāti, likumīgo interešu realizācijai,
  - dalībvalsts ekskluzīvās pilnvaras [ierobežot pienākumu un tiesību jomu] (13. panta 1. punkta e) un f) apakšpunkts), ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums dalībvalsts vai Eiropas Savienības svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ieskaitot monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus,

tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību, kas noteiktas Hartas 7. pantā, un tiesības uz personas datu aizsardzību, kas noteiktas tās 8. pantā, var tikt interpretētas tādējādi, ka dalībvalsts bez datu subjekta atļaujas nevar sagatavot personas datu sarakstus nodokļu administrācijas nolūkos, proti, ka personas datu ieguve valsts iestādes rīcībā, lai cīnītos pret nodokļu krāpšanu, pati par sevi ir riskanta?

- 3) Vai tāds dalībvalsts finanšu iestādes saraksts, kurā ir ietverti prasītāja personas dati un kura konfidencialitāti nodrošina atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi personas datu aizsardzībai pret nesankcionētu atklāšanu vai piekļuvi saskaņā ar Direktīvas 95/46 17. panta 1. punktu, un kuru prasītājs ir ieguvis bez minētās dalībvalsts finanšu iestādes likumīgas atļaujas, var tikt uzskatīts par nelikumīgu pierādījumu, kura iesniegšana valsts tiesai ir jānoraida atbilstīgi Savienības tiesību principam par lietas taisnīgu izskatīšanu, kas noteikts Hartas 47. panta otrajā daļā?
- 4) Vai iepriekš minētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un uz lietas taisnīgu izskatīšanu (it īpaši, atbilstoši iepriekš minētajam Hartas 47. pantam) atbilst tāda valsts tiesas pieeja, atbilstoši kurai, ja kādā konkrētā lietā pastāv Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra, kas atšķiras no Eiropas Savienības Tiesas sniegtās atbildes, tā, pamatojoties uz LES 4. panta 3. punktā minēto lojālas sadarbības principu un uz LESD 267. pantu, piešķir prioritāti Eiropas Savienības Tiesas juridiskajam virzienam?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 33 Pamatojoties uz iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm, uzreiz jāatzīst, ka strīdīgajā sarakstā ietvertie dati, proti, noteiktu fizisku personu, tostarp *P. Puškár*, vārdi, ir “personas dati” Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē, jo runa ir par “informāciju attiecībā uz identificētu vai identificējamu fizisku personu” (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 16. decembris, *Satakunnan Markkinapörssi* un *Satamedia*, C-73/07, EU:C:2008:727, 35. punkts, kā arī 2015. gada 1. oktobris, *Bara* u.c., C-201/14, EU:C:2015:638, 29. punkts).

- 34 Tādējādi gan dažādu nodokļu iestāžu veikta to vākšana, gan to izmantošana pamatlietā ir “personu datu apstrāde” šīs paša direktīvas 2. panta b) punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 20. maijs, *Österreichischer Rundfunk* u.c., C-465/00, C-138/01 un C-139/01, EU:C:2003:294, 64. punkts; 2008. gada 16. decembris, *Huber*, C-524/06, EU:C:2008:724, 43. punkts, kā arī 2015. gada 1. oktobris, *Bara* u.c., C-201/14, EU:C:2015:638, 29. punkts).
- 35 Spānijas valdība tomēr apgalvo, ka šī personas datu apstrāde ir izslēgta no Direktīvas 95/46 piemērošanas jomas atbilstoši tās 3. panta 2. punkta pirmajam ievilkumam, saskaņā ar kuru šī direktīva jebkurā gadījumā neattiecas uz personas datu apstrādi attiecībā uz sabiedrisko drošību, aizsardzību, valsts drošību (ieskaitot valsts ekonomisko labklājību, ja apstrādes operācija attiecas uz valsts drošības jautājumiem) un uz valsts pasākumiem krimināltiesību jomā.
- 36 Šajā ziņā jāatgādina, ka šīs darbības, kas piemēru veidā minētas šajā tiesību normā, katrā ziņā ir valsts vai valsts iestāžu darbības, kas neietilpst privātpersonu darbības lokā (skat. spriedumus, 2003. gada 6. novembris, *Lindqvist*, C-101/01, EU:C:2003:596, 43. punkts, kā arī 2008. gada 16. decembris, *Satakunnan Markkinapörssi* un *Satamedia*, C-73/07, EU:C:2008:727, 41. punkts).
- 37 Tiesa ir arī uzskatījusi, ka darbību, kuras kā piemēri ir minētas Direktīvas 95/46 3. panta 2. punkta pirmajā ievilkumā, mērķis ir noteikt tajā paredzētā izņēmuma piemērojamību tādējādi, ka šis izņēmums ir piemērojams vienīgi tādām darbībām, kuras šajā tiesību normā ir tieši minētas vai kuras var ietilpt tajā pašā kategorijā (skat. spriedumu, 2003. gada 6. novembris, *Lindqvist*, C-101/01, EU:C:2003:596, 44. punkts).
- 38 Tā kā šīs direktīvas 3. panta 2. punkta pirmajā ievilkumā paredzētais izņēmums padara nepiemērojamu Direktīvā 95/46 paredzēto personas datu aizsardzības režīmu un ar to tādējādi notiek atkāpšanās no tās pamatā esošā mērķa nodrošināt fizisku personu pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, tas ir jāinterpretē šauri.
- 39 Pamatlietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka attiecīgie dati tika vākti un izmantoti nodokļu iekasēšanas un krāpšanas apkarošanu nodokļu jomā mērķiem. Neietekmējot pārbaudes, kas šajā ziņā jāveic iesniedzējtiesai, tomēr nešķiet, ka šo datu apstrāde attiektos uz sabiedrisko drošību, aizsardzību vai valsts drošību.
- 40 Turklāt, kaut arī nešķiet, ka būtu izslēgts, ka šie dati varētu tikt izmantoti kriminālvajāšanai, kas pārkāpumu nodokļu jomā gadījumā varētu tikt veikta pret noteiktām personām, kuru vārdi ir iekļauti strīdīgajā sarakstā, nešķiet, ka dati, par kuriem ir runa pamatlietā, būtu vākti ar konkrētu mērķi veikt šādu kriminālvajāšanu vai valsts pasākumu, kas attiecas uz krimināltiesību jomu, ietvaros.
- 41 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka dati par nodokļiem ir personas dati Direktīvas 95/46 2. panta a) punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 1. oktobris, *Bara* u.c., C-201/14, EU:C:2015:638, 29. punkts).
- 42 Šajā kontekstā jānorāda, ka Direktīvas 95/46 13. panta 1. punkta e) apakšpunktā dalībvalstīm atļauts pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu 6. panta 1. punktā, 10. pantā, 11. panta 1. punktā, 12. pantā un 21. pantā paredzēto pienākumu un tiesību jomu, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums dalībvalsts vai Savienības svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ieskaitot monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus. Tādējādi ar Direktīvu 95/46 piešķirtās datu aizsardzības ierobežojums nodokļu mērķiem ir šajā direktīvā *expressis verbis* paredzēts.
- 43 Direktīvas 95/46 13. panta 1. punktā katrā ziņā ir paredzēts, ka tajā minētie valsts pasākumi, kā nepieciešamie aizsargpasākumi dalībvalsts svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c., C-203/15 un C-698/15, EU:C:2016:970, 73. punkts).

- 44 No iepriekš minētā izriet, ka – neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, – tāda personas datu apstrāde kā pamatlietā ietilpst Direktīvas 95/46 piemērošanas jomā.

Par pirmo jautājumu

- 45 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru tādas personas prasības tiesā, kura apgalvo, ka ir pārkāptas tās ar Direktīvu 95/46 garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību, īstenošana ir pakļauta nosacījumam par valsts administratīvajās iestādēs pieejamo tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēju izsmelšanu (turpmāk tekstā – “pieejamie administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļi”).

Par pieņemamību

- 46 *P. Puškár* un Slovākijas valdība apstrīd pirmā prejudiciālā jautājuma pieņemamību.
- 47 *P. Puškár* it īpaši apgalvo, ka šis jautājums ir hipotētisks, jo pēc tam, kad iesniedzējtiesa noraidīja viņa pirmo prasību ar pamatojumu, ka viņš nebija iesniedzis administratīvo sūdzību, viņš pirms savas otrās prasības minētajā tiesā izsmēla visus iespējamus iepriekšējos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
- 48 Tāpat Slovākijas valdība uzsver, ka lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu ir minētas vismaz divas *P. Puškár* ierosinātas tiesvedības un nav precizēts, kura ir šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets. Lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu ietvertā informācija neļaujot noteikt, vai tika iesniegta sūdzība atbilstoši Likumam Nr. 9/2010, un tādā gadījumā pirmais jautājums būtu nepieņemams tā hipotētiskā rakstura dēļ.
- 49 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp Tiesu un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdotu jautājumu atbilstība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein*, C-527/15, EU:C:2017:300, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, ko valsts tiesa uzdod uz savu atbildību izklāstītā tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu kontekstā, kura atbilstība īstenībai Tiesai nav jāpārbauda, attiecas prezumpcija par atbilstību (skat. spriedumu, 2014. gada 17. jūlijs, *YS u.c.*, C-141/12 un C-372/12, EU:C:2014:2081, 63. punkts). Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo ziņu par faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, lai varētu sniegt lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, *Stichting Brein*, C-527/15, EU:C:2017:300, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 51 Taču šajā gadījumā tas tā nav. Kā norādīts šā sprieduma 29. un 30. punktā, no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) sākumā bija noraidījusi *P. Puškár* un divu citu personu prasību ar pamatojumu, ka viņi nebija izsmēluši pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus un ka šos lēmumus atcēla *Ústavný súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa).
- 52 Šajos apstākļos nav acīmredzami skaidrs, ka iesniedzējtiesas lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.
- 53 No tā izriet, ka pirmais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 54 Direktīvas 95/46 22. pantā ir skaidri paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina katras personas tiesības uz tiesiskas aizsardzības līdzekli par jebkuru tiesību, ko šai personai garantē attiecīgajai personas datu apstrādei piemērojama valsts likums, pārkāpumu.
- 55 Šī direktīva, kura neietver nevienu tiesību normu, kas reglamentētu konkrēti apstākļus, kādos šis līdzeklis var tikt izmantots, tomēr neizslēdz iespēju valsts tiesībās paredzēt arī aizsardzības līdzekļus, kas izmantojami administratīvajās iestādēs. Gluži pretēji – jānorāda, ka šajā 22. pantā ir skaidri noteikts, ka dalībvalstis nodrošina katras personas tiesības uz tiesiskas aizsardzības līdzekli, “neierobežojot nevienu administratīva rakstura līdzekli, kuru var paredzēt, *inter alia*, [Direktīvas 95/46] 28. pantā minētajai uzraudzības iestādei pirms vērsšanās tiesas iestādē”.
- 56 Tomēr ir jānosaka, vai Hartas 47. pants nepieļauj to, ka dalībvalsts paredz, ka pieejamo administratīvās aizsardzības līdzekļu izsmelšana ir šādas vērsšanās tiesā priekšnoteikums.
- 57 Jāatgādina, ka saskaņā ar iedibinātu Tiesas judikatūru dalībvalstu tiesām atbilstoši lojālas sadarbības principam, kas ietverts LES 4. panta 3. punktā, ir jānodrošina to tiesību aizsardzība tiesā, kuras tiesību subjektiem izriet no Savienības tiesībām, turklāt saskaņā ar LES 19. panta 1. punktu dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības (skat. it īpaši spriedumus, 2016. gada 8. novembris, *Lesoochranárske zoskupenie VLK*, C-243/15, EU:C:2016:838, 50. punkts, un 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 29. punkts).
- 58 Šis dalībvalstu pienākums atbilst tiesībām, kas nostiprinātas Hartas 47. pantā “Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu”, saskaņā ar kuru ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 16. maijs, *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, 44. punkts, un 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 30. punkts).
- 59 No tā izriet, ka, ja dalībvalstis nosaka pārbaudes tiesā noteikumus, kuru mērķis ir nodrošināt Direktīvā 95/46 paredzētās tiesības, dalībvalstīm ir jāgarantē tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību un objektīvu tiesu aizsardzību, kas ir paredzētas Hartas 47. pantā un ir efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa atkārtots apstiprinājums, ievērošana (skat. it īpaši spriedumus, 2016. gada 15. septembris, *Star Storage u.c.*, C-439/14 un C-488/14, EU:C:2016:688, 46. punkts, kā arī 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 31. punkts).
- 60 Tādējādi Direktīvas 95/46 22. pantā paredzētās tiesību aizsardzības iezīmes ir jānosaka atbilstoši Hartas 47. pantam (pēc analogijas skat. spriedumus, 2015. gada 17. decembris, *Tall*, C-239/14, EU:C:2015:824, 51. punkts, un 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 31. punkts).
- 61 Šajā gadījumā pamatlietā nav strīda, ka, nosakot, ka tādas personas, kura apgalvo, ka tās Direktīvā 95/46 garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību ir tikušas aizskartas, prasības tiesā pieņemamība ir atkarīga no pieejamo administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšējas izsmelšanas, ar attiecīgo valsts tiesisko regulējumu ir paredzēts papildu posms attiecībā uz piekļuvi tiesai. Kā secinājumu 53. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, šāds procesuāls noteikums aizkavē piekļuvi tiesību aizsardzībai tiesā un var radīt papildu izdevumus.
- 62 Tādējādi pienākums izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus kā priekšnoteikums prasības celšanai tiesā ir tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā Hartas 47. panta izpratnē ierobežojums, kas atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam var būt attaisnojams tikai tad, ja tas ir paredzēts tiesību aktos, ja ar to tiek ievērota minēto tiesību būtība un, ievērojot samērīguma

principu, ja tas ir nepieciešams un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Star Storage u.c.*, C-439/14 un C-488/14, EU:C:2016:688, 49. punkts).

- 63 Jāatzīst, ka pamatlietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pienākuma izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus juridiskais pamats ir noteikts Civilprocesa kodeksa 250.v panta 3. punktā un ka tādējādi tas ir jāuzskata par paredzētu valsts tiesību aktos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Star Storage u.c.*, C-439/14 un C-488/14, EU:C:2016:688, 50. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 64 Turklāt ar šo pienākumu tiek ievērota pamattiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kādas tas nostiprinātas Hartas 47. pantā, būtība. Šis pienākums neliek apšaubīt šīs tiesības pašas par sevi. Vienīgi to īstenošanai ir paredzēts papildu procesuāls posms.
- 65 Tomēr vēl ir jāpārbauda, vai pienākums izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus atbilst vispārējo interešu mērķim un, ja tā ir, vai ar to tiek ievērots samērīguma princips Hartas 52. panta 1. punkta izpratnē.
- 66 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un no Slovākijas valdības apsvērumiem izriet, ka iemesli, kas ir pamatā prasībai par obligātu administratīvās sūdzības iesniegšanu pirms prasības celšanas tiesā, ir saistīti, pirmkārt, ar vēlmi ļaut administratīvajai iestādei, tiklīdz tā saņem prasītāja argumentus, pēc iespējas ātrāk labot pretlikumīgo situāciju, ja tā konstatē, ka šī sūdzība ir pamatota, kā arī izvairīties no tā, ka pret šo iestādi tiktu celtas pēkšņas prasības tiesā. Otrkārt, šie iemesli ir saistīti ar to, ka šāds pienākums sekmē tiesvedības tiesā efektivitāti gadījumos, kad šī iestāde nepiekrīt prasītāja viedoklim un viņš pēc tam celtu prasību tiesā, jo tiesa tad var balstīties uz jau pastāvošas administratīvās lietas materiāliem.
- 67 Tādējādi šķiet, ka pienākums izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus ir domāts, lai atslogotu tiesas no strīdiem, kas var tikt atrisināti pašā attiecīgajā administratīvajā iestādē, kā arī palielināt tiesvedību tiesā efektivitāti attiecībā uz strīdiem, kuros, lai gan jau ir tikusi iesniegta sūdzība, tiek celta prasība tiesā. Tādējādi šim pienākumam ir likumīgi vispārējo interešu mērķi.
- 68 Kā izriet no ģenerāladvokātes secinājumu 62. punkta, pienākums izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus ir piemērots, lai sasniegtu šos mērķus, un nav cita mazāk ierobežojoša līdzekļa, kurš vienlīdz varētu īstenot šos mērķus.
- 69 Turklāt nešķiet, ka pastāvētu acīmredzams nesamērīgums starp šiem mērķiem un pienākuma izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus radītajām iespējamajām neērtībām (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 18. marts, *Alassini u.c.*, no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 65. punkts).
- 70 Šajā ziņā jāatgādina, ka Tiesa ir uzskatījusi, ka Hartas 47. pantā apstiprinātais efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips neaizliedz valsts tiesisko regulējumu, kurā kā priekšnoteikums prasības celšanai tiesā par strīdiem elektronisko sakaru pakalpojumu un patērēšanas jomā tiek piemērota prasība iepriekš veikt ārpustiesas mierizlīguma procedūru, ja šīs procedūras beigās netiek pieņemts lietas dalībniekiem saistošs lēmums, tās dēļ netiek būtiski kavēta prasības celšana tiesā, tiek apturēts attiecīgo tiesību noilgums un lietas dalībniekiem nerodas vai rodas nelielas izmaksas, tomēr ar nosacījumu, ka elektroniskā forma nav vienīgais veids, kādā var piekļūt minētajai mierizlīguma procedūrai, un izņēmuma vai steidzamas situācijas gadījumā ir iespējami pagaidu pasākumi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 18. marts, *Alassini u.c.*, no C-317/08 līdz C-320/08, EU:C:2010:146, 67. punkts, kā arī 2017. gada 14. jūnijs, *Menini un Rampanelli*, C-75/16, EU:C:2017:457, 61. punkts).

- 71 Šie dažādie nosacījumi *mutatis mutandis* ir piemērojami pamatlietā aplūkojamajam pienākumam izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus.
- 72 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai konkrētā pieejamā administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas kārtība Slovērijas tiesībās nesamērīgi neietekmē Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 73 Šajā kontekstā jānorāda, ka *P. Puškār* it īpaši apgalvo, ka pastāv nenoteiktība attiecībā uz jautājumu, vai termiņš prasības tiesā celšanai sākas, pirms tiek pieņemts lēmums par administratīvajā iestādē iesniegto pārsūdzību. Ja tas tā ir, tad pienākums izsmelt pieejamos administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas varētu kavēt pieeju tiesību aizsardzībai tiesā, neatbilstu Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 74 Kas attiecas uz aizkavēšanos, jāatgādina, ka jau Hartas 47. panta otrajā daļā ir noteiktas ikvienas personas tiesības uz laikus veiktu lietas izskatīšanu. Šīs tiesības gan attiecas uz pašu tiesvedību tiesā, tomēr tās, protams, nedrīkst ierobežot, paredzot prasības celšanas nosacījumu.
- 75 Attiecībā uz izmaksām, kuras varētu radīt iepriekšējas administratīvas sūdzības iesniegšana, kā secinājumu 68. un 69. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, lai gan principā dalībvalstis drīkst noteikt atbilstošu nodevu par pārsūdzību administratīvajā iestādē, šāda nodeva tomēr nedrīkst tikt noteikta tādā apmērā, kas varētu būt šķērslis Hartas 47. pantā garantēto tiesību uz tiesību aizsardzību tiesā īstenošanai. Šajā ziņā jāņem vērā, ka šī nodeva pastāv papildus tiesvedības izmaksām.
- 76 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru tādas personas prasības tiesā, kura apgalvo, ka ir pārkāptas tās ar Direktīvu 95/46 garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību, īstenošana ir pakļauta nosacījumam par pieejamo administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēju izsmelšanu, ar nosacījumu, ka šo aizsardzības līdzekļu izmantošanas konkrētā kārtība nesamērīgi neietekmē šajā tiesību normā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. It īpaši svarīgi ir, lai pieejamo administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēja izsmelšana neradītu būtisku aizkavēšanos attiecībā uz prasības tiesā celšanu, lai tā aptur attiecīgo tiesību noilgumu un lai tā nerada pārmērīgas izmaksas.

Par trešo jautājumu

- 77 Ar trešo jautājumu, kas jāizskata kā otrais, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka valsts tiesa noraida kā ar Direktīvu 95/46 piešķirtās personas datu aizsardzības pārkāpuma pierādījumu tādu sarakstu kā strīdīgais saraksts, kuru iesniegusi attiecīgā persona un kurš ietver tās personas datus, gadījumā, ja šī persona šo sarakstu ir ieguvusi bez likumā prasītās šo datu apstrādātāja piekrišanas.

Par pieņemamību

- 78 Vairāki lietas dalībnieki un ieinteresētās personas, kuras iesniegušas Tiesai savus apsvērumus, uzskata, ka trešais prejudiciālais jautājums ir nepieņemams.
- 79 Pirmkārt, *P. Puškār* un Slovērijas valdība uzskata, ka šim jautājumam nav nekādas saiknes ar Savienības tiesībām, jo nepastāv Savienības tiesiskais regulējums par pierādīšanas līdzekļu likumību.
- 80 Šādu argumentāciju tomēr nevar atbalstīt.

- 81 Jākonstatē, ka *P. Puškár* lūdz tiesas pārbaudi attiecībā uz Slovākijas nodokļu iestāžu pasākumu, proti, strīdīga saraksta izveidošanu, ar kuru, kā viņš apgalvo, ir pārkāptas tiesības, kas viņam ir piešķirtas ar Direktīvu 95/46.
- 82 Tas, ka iesniedzējtiesa ir pamatlietā ir noraidījusi pierādījumu ar pamatojumu, ka *P. Puškár* to ir ieguvis bez likumā prasītās personas datu apstrādātāja piekrišanas, ir Direktīvas 95/46 22. pantā garantēto tiesību uz tiesiskas aizsardzības līdzekli, kā arī tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā Hartas 47. panta izpratnē ierobežojums.
- 83 Otrkārt, Čehijas Republikas valdība pauž šaubas par trešā jautājuma atbilstību strīda pamatlieta risinājumam, jo viena no administratīvajām iestādēm, kas ir šī strīda puse, proti, Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā apkarošanas birojs, neapstrīd strīdīgā saraksta pastāvēšanu. Tādējādi pamatlietā netiek uzdots jautājums par strīdīgā saraksta pastāvēšanu, un līdz ar to nav jālemj par šī saraksta kā pierādījuma pieņemamību.
- 84 Šajā ziņā ir pietiekami konstatēt, ka nešķiet, ka iesniedzējtiesa būtu aplūkojusi jautājumu par apstākļiem, kas ir saistīti ar strīdīgā saraksta izveidošanu.
- 85 Šajos apstākļos, ņemot vērā šā sprieduma 49. un 50. punktā atgādināto judikatūru, nav acīmredzami skaidrs, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.
- 86 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, trešais jautājums ir uzskatāms par pieņemamu.

Par lietas būtību

- 87 Kā norādīts šā sprieduma 82. punktā, tas, ka tāds saraksts kā strīdīgais saraksts tiek noraidīts kā pierādījums, lai pierādītu ar Direktīvu 95/46 piešķirto tiesību pārkāpumu, veido tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā Hartas 47. panta izpratnē ierobežojumu.
- 88 No šā sprieduma 62. punkta izriet, ka šāds ierobežojums atbilstoši Hartas 52. panta 1. punktam var būt attaisnojams tikai tad, ja tas ir paredzēts tiesību aktos, ja ar to tiek ievērota minēto tiesību būtība un, ievērojot samērīguma principu, ja tas ir nepieciešams un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 89 Tādējādi, pirms iesniedzējtiesa var noraidīt strīdīgo sarakstu kā pierādījumu, tai vispirms jāpārlicinās, ka šīs tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ierobežojums ir paredzēts valsts tiesību aktos.
- 90 Turpinājumā šai tiesai jāpārbauda, vai ar šādu noraidījumu tiek aizskarta pamattiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kādas tās nostiprinātas Hartas 47. pantā, būtība. Šajā kontekstā it īpaši jāpārbauda, vai strīdīgā saraksta pastāvēšana un tas, ka tas ietver *P. Puškár* personas datus, pamatlietā tiek apstrīdēts un attiecīgā gadījumā – vai viņam par to ir citi pierādījumi.
- 91 Visbeidzot šai tiesai būs jāpārbauda, vai strīdīgā saraksta kā pierādījuma noraidīšana ir nepieciešama un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības.
- 92 Šajā ziņā šķiet, ka mērķis novērst iekšējo dokumentu neatļautu izmantošanu tiesvedībā var būt šāds vispārējo interešu mērķis (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 23. oktobris, Austrija/Padome, C-445/00, EU:C:2002:607, 12. punkts; 2007. gada 23. marts, *Stadtgemeinde Frohnleiten* un *Gemeindebetriebe Frohnleiten*, C-221/06, EU:C:2007:185, 19. punkts, kā arī 2009. gada 29. janvāris,

Donnici/Parlaments, C-9/08, nav publicēts, EU:C:2009:40, 13. punkts). Turklāt, ja ir paredzēts, ka tāds saraksts kā strīdīgais saraksts paliks konfidenciāls un tas ietver arī citu fizisku personu personas datus, pastāv vajadzība aizsargāt šo personu tiesības.

- 93 Ja tāda saraksta kā strīdīgais saraksts, kurš iegūts bez likumā prasītās šajā sarakstā ietvertu datu apstrādātāja piekrišanas, kā pierādījuma noraidīšana šķiet piemērota šo mērķu sasniegšanai, iesniedzējtiesai tomēr jāpārbauda, vai šāda noraidīšana nesamērīgi neietekmē Hartas 47. panta paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 94 Vismaz gadījumā, kad personai, kuras personas dati ir ietverti šādā sarakstā, ir tiesības uz piekļuvi šiem datiem, šāda noraidīšana šķiet esam nesamērīga attiecībā pret šiem pašiem mērķiem.
- 95 Šajā ziņā jānorāda, ka Direktīvas 95/46 12. pantā visām personām ir garantētas tiesības uz piekļuvi datiem, kas uz tām attiecas. Turklāt no Direktīvas 95/46 10. un 11. panta izriet, ka datu apstrādātājam attiecīgajām personām ir jāsniedz informācija par šo apstrādi.
- 96 Lai gan Direktīvas 95/46 13. pants ļauj ierobežot tās 10.–12. pantā paredzēto tiesību piemērojamību, ja šāds ierobežojums ir nepieciešams aizsargpasākums it īpaši kriminālsodāmu noziedzīgu nodarījumu profilaksei, izziņai, atklāšanai un kriminālvajāšanai vai dalībvalsts svarīgās ekonomiskās vai finansiālās interesēs, ieskaitot nodokļu jautājumus vai uzraudzību, tajā tomēr skaidri prasīts, lai šādi ierobežojumi būtu paredzēti tiesību aktos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 1. oktobris, *Bara* u.c., C-201/14, EU:C:2015:638, 39. punkts).
- 97 Tādējādi, lai novērtētu strīdīgā saraksta kā pierādījuma noraidīšanas samērīgumu, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai valsts tiesiskajā regulējumā attiecībā uz šajā sarakstā ietvertajiem datiem ir vai nav ierobežotas Direktīvas 95/46 10.–12. pantā paredzētās tiesības uz informāciju un piekļuvi un vai attiecīgā gadījumā šāds ierobežojums ir pamatots. Turklāt pat tad, ja tas tā ir un ir citi elementi, kas liecina par labu tam, ka pastāv likumīgs iemesls strīdīgā saraksta iespējamajai konfidencialitātei, valsts tiesām ir jāpārbauda katrā atsevišķā gadījumā, vai tiem ir virsroka attiecībā pret privātpersonas tiesību aizsardzības interesēm un vai tiesvedības šajā tiesā ietvaros pastāv citi līdzekļi, lai nodrošinātu šo konfidencialitāti, it īpaši, kas attiecas uz citu fizisku personu personas datiem, kuri ietverti šajā sarakstā.
- 98 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka valsts tiesa noraida kā ar Direktīvu 95/46 piešķirtās personas datu aizsardzības pārkāpuma pierādījumu tādu sarakstu kā strīdīgais saraksts, kuru iesniegusi attiecīgā persona un kurš ietver tās personas datus, gadījumā, ja šī persona šo sarakstu ir ieguvusi bez likumā prasītās šo datu apstrādātāja piekrišanas, izņemot, ja šāda noraidīšana ir paredzēta valsts tiesību aktos un ar to tiek vienlaicīgi ievērota tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā būtība un samērīguma princips.

Par otro jautājumu

- 99 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 95/46 un Hartas 7. un 8. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj personas datu apstrādi, kuru dalībvalsts iestādes veic nodokļu administrēšanas nolūkos un lai cīnītos pret krāpšanu nodokļu jomā, un kas tiek veikta, izveidojot strīdīgo sarakstu, par kuru ir runa pamatlietā, bez attiecīgo personu piekrišanas.

Par pieņemamību

- 100 *P. Puškār* uzskata, ka otrais prejudiciālais jautājums ir hipotētisks un tam nav nozīmes pamatlietas izlemšanai. Iesniedzējtiesa vienīgi vēloties uzzināt, vai Nodokļu pārvaldes veikta personas datu apstrāde ir principā pieļaujama, bet to neinteresē konkrēti strīdīgais saraksts, kuru Nodokļu pārvalde izveidojusi bez juridiska pamata.
- 101 Tomēr, ņemot vērā šā sprieduma 49. un 50. punktā atgādināto judikatūru un lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertās norādes, nav acīmredzami skaidrs, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.

Par lietas būtību

- 102 Otrais jautājums jāpārbauda no Direktīvas 95/46 viedokļa, jo, kā izriet no tās mērķa, kāds tas ir noteikts tās 1. panta 1. punktā, ja ir izpildīti personas datu likumīgas apstrādes nosacījumi atbilstoši šai direktīvai, tiek uzskatīts, ka šī apstrāde atbilst arī Hartas 7. un 8. pantā noteiktajām prasībām.
- 103 Kā izriet no šā sprieduma 33. un 34. punkta, tāda saraksta kā strīdīgais saraksts, kurš ietver noteiktu fizisku personu vārdus un tos piesaista vienai vai vairākām juridiskām personām, kurās šīs fiziskās personas fiktīvi ieņem vadošus amatus, izveidošana ir “personas datu apstrāde” Direktīvas 95/46 2. panta b) punkta izpratnē.
- 104 Saskaņā ar Direktīvas 95/46 II nodaļas “Vispārīgi noteikumi par personas datu apstrādes likumību”) noteikumiem jebkādi personas datu apstrādei, izņemot 13. pantā pieļautās atkāpes, ir jāatbilst, pirmkārt, 6. pantā minētajiem principiem par datu kvalitāti un, otrkārt, vienam no 7. pantā uzskaitītajiem datu apstrādes atzīšanas par likumīgu principiem (skat. spriedumu, 2015. gada 1. oktobris, *Bara* u.c., C-201/14, EU:C:2015:638, 30. punkts).
- 105 Ir jāatgādina arī, ka no šīs direktīvas mērķa veicināt līdzvērtīgu personas datu aizsardzības līmeni visās dalībvalstīs izriet, ka tās 7. pantā ir paredzēts izsmēlošs un ierobežojošs to gadījumu saraksts, kad personas datu apstrāde var tikt uzskatīta par likumīgu (skat. spriedumu, 2011. gada 24. novembris, *ASNEF* un *FECEMD*, C-468/10 un C-469/10, EU:C:2011:777, 30. punkts).
- 106 It īpaši jānorāda, ka minētā 7. panta e) punktā ir paredzēts, ka personas datu apstrāde ir likumīga, ja tā ir “vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma izpildei vai personas datu apstrādātājam vai trešajai personai, kurai dati tiek atklāti, piešķirto oficiālo pilnvaru realizācijai”.
- 107 Šķiet, ka uz strīdīgo sarakstu šī tiesību norma var attiekties.
- 108 Šķiet, ka nodokļu administrēšana un cīņa pret krāpšanu nodokļu jomā, kuru mērķiem ir izveidots strīdīgais saraksts, ir uzskatāmas par sabiedrības interesēs realizējamu uzdevumu šīs tiesību normas nozīmē.
- 109 Iesniedzējtiesai tomēr ir jāpārbauda, vai Slovērijas iestādēm, kuras ir izveidojušas šo sarakstu vai kurām tas ir paziņots, Slovērijas likumdevējs ir uzticējis šo uzdevumu.
- 110 Šajā ziņā jānorāda, ka Direktīvas 95/46 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir prasīts, lai personas dati tiktu vākti konkrētiem, precīzi formulētiem un likumīgiem nolūkiem. Kā savu secinājumu 106. punktā atzinusi ģenerālvokāte, Direktīvas 95/46 7. panta e) punkta piemērošanas jomā personas datu apstrādes mērķis ir nesaraucjami saistīts ar datu apstrādātājam uzticētajiem uzdevumiem. Līdz ar to uzdevumu deleģēšanai šim pēdējam ir skaidri jāietver attiecīgās datu apstrādes mērķis.

- 111 Iesniedzējtiesai arī jāpārbauda, vai strīdīgā saraksta izveidošana ir vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma, par kuru ir runa pamatlietā, izpildei, ņemot vērā it īpaši strīdīgā saraksta izveides precīzu mērķi, juridiskās sekas, kādas rodas tajā ietvertajām personām, un šī saraksta publisko raksturu vai tāda neesamību.
- 112 Šajā ziņā ir jāraugās, lai tiktu ievērots samērīguma princips. Pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību aizsardzības Savienības līmenī pamatā ir prasība, lai atkāpes no personas datu aizsardzības un tās ierobežojumi tiktu īstenoti absolūti nepieciešamā ietvaros (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c., C-203/15 un C-698/15, EU:C:2016:970, 96. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 113 Tādējādi iesniedzējtiesai jāpārbauda, vai strīdīgā saraksta izveidošana un attiecīgo personu vārdu iekļaušana tajā ir piemēroti, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, un vai nepastāv mazāk ierobežojoši līdzekļi šo mērķu sasniegšanai.
- 114 Tas, ka persona tiek iekļauta strīdīgajā sarakstā, var aizskart dažas no tās tiesībām. Iekļaušana šajā sarakstā var kaitēt tās reputācijai un ietekmēt tās attiecības ar nodokļu iestādēm. Tāpat šī iekļaušana var ietekmēt šīs personas nevainīguma prezumpciju, kas sakņojas Hartas 48. panta 1. punktā, kā arī ar strīdīgajā sarakstā iekļautajām personām saistīto juridisko personu darījumdarbības brīvību, kas ietverta Hartas 16. pantā. Šķiet, ka šāda iejaukšanās var būt atbilstīga tikai tad, ja ir pietiekams iemesls aizdomām, ka attiecīgā persona fiktīvi ieņem vadošus amatus ar viņu saistītu juridisku personu uzņēmumos un tādējādi nodara kaitējumu nodokļu iekasēšanai un cīņai pret krāpšanu nodokļu jomā.
- 115 Ja iesniedzējtiesa secinātu, ka strīdīgā saraksta izveidošana ir vajadzīga sabiedrības interesēs realizējama uzdevuma, kurš uzticēts datu apstrādātājam, izpildei atbilstoši Direktīvas 95/46 7. panta e) punktam, tai būtu vēl jāpārbauda, vai ir izpildīti pārējie šajā direktīvā paredzētie personas datu apstrādes likumīguma nosacījumi, it īpaši tie, kas izriet no tās 6. un 10.–12. panta.
- 116 Turklāt, ja pastāvētu iemesli ierobežot dažas no šajos pēdējos pantos paredzētajām tiesībām, kā, piemēram, attiecīgās personas tiesības uz informāciju, atbilstoši Direktīvas 95/46 13. pantam, kā izriet no šā sprieduma 96. punkta, šādam ierobežojumam būtu jābūt nepieciešamam kādas šī 13. panta 1. punktā minētās intereses, kā, piemēram, svarīgas ekonomiskās vai finansiālas intereses, aizsardzībai un balstītam uz tiesību aktiem.
- 117 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 95/46 7. panta e) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz personas datu apstrādi, kuru dalībvalsts iestādes veic nodokļu administrēšanas nolūkos un lai cīnītos pret krāpšanu nodokļu jomā, un kas tiek veikta, izveidojot strīdīgo sarakstu, par kuru ir runa pamatlietā, bez attiecīgo personu piekrišanas, ar nosacījumu, pirmkārt, ka šīm iestādēm ar valsts tiesību aktiem ir uzticēti sabiedrības interesēs realizējami uzdevumi šīs tiesību normas izpratnē, ka šī saraksta izveidošana un attiecīgo personu vārdu iekļaušana tajā ir patiešām piemērota un nepieciešama izvirzīto mērķu sasniegšanai un pastāv pietiekamas norādes, lai prezumētu, ka attiecīgās personas šajā sarakstā ir iekļautas pamatoti, un, otrkārt, ka ir izpildīti visi Direktīvā 95/46 paredzētie personas datu apstrādes likumīguma nosacījumi.

Par ceturto jautājumu

- 118 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka valsts tiesa, kas ir konstatējusi, ka tās izskatāmajā lietā pastāv atšķirības starp Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Tiesas judikatūru, dod priekšroku šai pēdējai.
- 119 Šo jautājumu iesniedzējtiesa ir uzdevusi vispārīgi, skaidri un konkrēti neprecizējot, kādas ir tās pieminētās atšķirības.

- 120 Šajā ziņā jāatgādina, ka prasības attiecībā uz lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturu ir skaidri noteiktas Tiesas Reglamenta 94. pantā, kam LESD 267. pantā paredzētās sadarbības ietvaros iesniedzējtiesai ir jābūt zināmām un kas tai ir stingri jāievēro. Tādējādi iesniedzējtiesai ir jānorāda precīzi iemesli, kas to ir mudinājuši uzdot jautājumus par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju un kuru dēļ tā uzskata, ka Tiesai ir jāuzdod prejudiciāli jautājumi. Tiesa jau ir nospriedusi, ka valsts tiesai ir vismaz minimāli jāpaskaidro, kāpēc tā ir izvēlējusies konkrētās Savienības tiesību normas, par kuru interpretāciju tā vaicā, kā arī jāizskaidro saikne, ko tā saskata starp šīm normām un tajā izskatāmajā lietā piemērojamajiem valsts tiesību aktiem (spriedums, 2017. gada 9. marts, *Milkova*, C-406/15, EU:C:2017:198, 72. un 73. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 121 Šīs prasības ir minētas arī Eiropas Savienības Tiesas Ieteikumos valsts tiesām saistībā ar prejudiciālās tiesvedības ierosināšanu (OV 2016, C 439, 1. lpp.).
- 122 Šajā gadījumā jāatzīst, ka lēmums par prejudiciālu jautājumu uzdošanu acīmredzami neatbilst šī rīkojuma iepriekšējos punktos atgādinātajām prasībām.
- 123 Jāatgādina arī, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamats prejudiciāla jautājuma uzdošanai ir nevis konsultatīva viedokļa izteikšana par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem, bet gan vajadzība faktiski iztiesāt lietu, kas saistīta ar Savienības tiesībām (spriedums, 2016. gada 21. decembris, *Tele2 Sverige* un *Watson* u.c., C-203/15 un C-698/15, EU:C:2016:970, 130. punkts).
- 124 No tā izriet, ka ceturtais jautājums ir nepieņemams.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 125 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru tādas personas prasības tiesā, kura apgalvo, ka ir pārkāptas tās ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību, īstenošana ir pakļauta nosacījumam par pieejamo administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēju izsmelšanu, ar nosacījumu, ka šo aizsardzības līdzekļu izmantošanas konkrētā kārtība nesamērīgi neietekmē šajā tiesību normā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. It īpaši svarīgi ir, lai pieejamo administratīvās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēja izsmelšana neradītu būtisku aizkavēšanos attiecībā uz prasības tiesā celšanu, lai tā aptur attiecīgo tiesību noilgumu un lai tā nerada pārmērīgas izmaksas;
- 2) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka valsts tiesa noraida kā ar Direktīvu 95/46 piešķirtās personas datu aizsardzības pārkāpuma pierādījumu tādu sarakstu kā stridīgais saraksts, kuru iesniegusi attiecīgā persona un kurš ietver tās personas datus, gadījumā, ja šī persona šo sarakstu ir ieguvusi bez likumā prasītās šo datu apstrādātāja piekrišanas, izņemot, ja šāda noraidīšana ir paredzēta valsts tiesību aktos un ar to tiek vienlaicīgi ievērota tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā būtība un samērīguma princips;

- 3) Direktīvas 95/46 7. panta e) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaiziedz personas datu apstrādi, kuru dalībvalsts iestādes veic nodokļu administrēšanas nolūkos un lai cīnītos pret krāpšanu nodokļu jomā, un kas tiek veikta, izveidojot tādu personu sarakstu kā pamatlietā, bez attiecīgo personu piekrišanas, ar nosacījumu, pirmkārt, ka šīm iestādēm ar valsts tiesību aktiem ir uzticēti sabiedrības interesēs realizējami uzdevumi šīs tiesību normas izpratnē, ka šī saraksta izveidošana un attiecīgo personu vārdu iekļaušana tajā ir patiešām piemērota un nepieciešama izvirzīto mērķu sasniegšanai un ka pastāv pietiekamas norādes, lai prezumētu, ka attiecīgās personas šajā sarakstā ir iekļautas pamatoti, un, otrkārt, ka ir izpildīti visi Direktīvā 95/46 paredzētie personas datu apstrādes likumīguma nosacījumi.

[Paraksti]